

Identit

Místnost, kde není světlo ani tma.

Tužka ležela na stole. Stůl stál v místnosti. Seděl u stolu a díval se na tužku. Věděl, že tužkou se píše, že zanechává za sebou stopu. Přesto se k ní naklonil a poslouchal.

Bylo ticho. Slyšel ticho. Může slyšet ticho?

Vzal tužku a strčil si ji do ucha. Do pravého ucha. Levé ucho si zakryl dlaní. Poslouchal tužku pravým uchem. Strčil si tužku do levého ucha a pravé ucho si zakryl dlaní. Poslouchal tužku levým uchem. Slyšel tužku nejprve pravým a potom levým uchem. Zastrčil si tužku do pravé nosní dírky a poslouchal. Zastrčil si tužku i do levé nosní dírky a poslouchal. Slyšel ticho a nevěděl, jestli může.

Tužka ležela na stole. Na stole ležel i papír, kde stálo: „*Dobry den.*“ On nevěděl, zda je den a jestli je dobrý. Zřejmě napsal „*Dobry den*“, aniž by věděl, jestli má být dobrý den tady, anebo tam, kam směřuje jeho oslovení. Jestli to ovšem má být oslovení? Možná napsal „*Dobry den*“, aby byl dobrý teď a tady.

Seděl u stolu. Uvědomoval si to. Nohy měl zasunuté pod židli, docela volně k pohybu. Shrbená záda. Ruce na stole. Zapsal tužkou na papír: „*Sedím u stolu.*“

Postavil se. Něco se změnilo. Nohy už neměl tak lehké. Stál. Byl vzdálen od papíru na stole. Musel se předklonit, aby mohl zapsat: „*Stojím u stolu.*“

Opět se posadil a uvědomoval si, že je prostě u stolu. V některých polohách těla. Zapsal tedy: „*Jsem u stolu.*“

Byl! Uvědomoval si, že je! Na židli, u stolu, nad papírem, pod stolem... měnil místa a na těch místech byl! Byl, aniž by věděl, kdo je. Identifikoval se. Zapsal: „*Jsem.*“

Byl v místnosti, kde není světlo a kde není ani tma a byl tam taky stůl, tužka, papír a lednička, umyvadlo, lůžko, kufr, kabát a klobouk.

Uvažoval, jaký má úkol v místnosti, kde není světlo ani tma.

Možná přicestoval do místnosti, kde není světlo ani tma, a zapsal na list papíru „*Dobry den*“, aniž by věděl, zda je den a jestli je dobrý, a vypil láhev, která teď stála prázdná na ledničce.

Je to pravděpodobné, protože neví, proč je právě v téhle místnosti, a neví ani, proč napsal „*Dobry den*“. Jestli chtěl někomu napsat „*Dobry den*“, anebo se prostě uvítal v místnosti, kde není světlo ani tma, a z toho stejného důvodu vypil láhev, teď stojící na ledničce vedle další nevypité.

Možná je jeho úkolem, v místnosti, kde není světlo ani tma, zapisovat na papír. Poznávat. Poznávat se.

Probudil se po neurčitě dlouhé době v místnosti, kde není světlo ani tma. Přečetl všechna slova z mírně poslintaného papíru. Postavil se a sednul si. Prověřil tak třetí zapsanou skutečnost. Aniž by věděl, zda je den a jestli je dobrý, vyčůral se do umyvadla.

Zapsal na papír: „*Čůrám do umyvadla.*“

Zaradoval se! Poznával! Poznával se!

Zapsal tedy: „*Poznávám.*“

Byl nadšen z vynalezeného principu poznání, což se projevilo tím, že obešel stůl a posadil se na židli tak, že dal nohu přes nohu. S jistotou dal pravou nohu přes levou a ne naopak. Zaskočilo ho to. Nedílnou součástí toho, kdo je, je to, že chce poznat, kdo je, a současně navykl už tomu, kdo je, a podřizuje tomu, kdo je, to, že už je. To znamená, že v momentálním svém poznávání rozpoznává to, co už zná. Zná to snad automaticky z toho, kdo byl, než se ocitnul v téhle místnosti, kde není světlo ani tma, ovšem znal to možná už, před tím, než se ocitnul v kterékoliv jiné místnosti. Je velmi pravděpodobné, že už se ocitnul i v jiné místnosti, než je tahle, ale vůbec není jisté, zda, před tím, než se ocitnul v kterékoliv jiné místnosti, věděl už zcela jasně, kterou nohu má dát přes kterou. Vyzkoušel tedy dát levou nohu přes pravou. Necítil to úplně nepřírozeně, ovšem levá noha začala mu, z nenadání trnout. Úvahu o tom, zda má obě nohy stejně dlouhé, když pravá noha přehozená přes levou mu netrne a levá noha přehozená přes pravou mu trne, chtěl ověřit dalším obejitím stolu, kdy upadl ze slabosti, kterou umrtvená levá noha projevila.

Postavil se a zapsal: „*Upadl jsem.*“

Byl to první pád v místnosti, kde není světlo ani tma, zapříčiněný jeho slabostí. Slabost pocházející z touhy po poznání. Poznání toho, kdo je. Kdo opravdu je.

Znal svoji slabost v míře jednoho upadnutí v místnosti, kde není světlo ani tma. Poznal svoji schopnost zvednout se a zaznamenat vlastní upadnutí. Je schopen neupadnout, když si uvědomí, že upadne, jakmile si nebude dostatečně uvědomovat úpadek dřívější.

Zapsal: „*Uvědomuji si to.*“

Úvaha ho unavila. Natáhl se na lůžko a zavřel oči. Slyšel ticho a nevěděl přesně, co slyší. Věděl, že je v místnosti, kde není světlo ani tma, i když měl zavřené oči. Slyšel, že je v místnosti, kde není světlo ani tma. Poslouchal zvuky místnosti.

Neslyšel tužku. Neslyšel papír. Neslyšel stůl. Neslyšel ani židli.

Vstal a zapsal: „*Ticho.*“

Nevěděl, co přesně slyší v místnosti, kde není světlo ani tma. Možná je to ticho v podmínkách nepohybu. Když obcházel stůl, slyšel obcházení stolu. Slyšel pravou i levou nohu, jak obcházejí stůl. Teď leží a slyší ticho. Slyší, jak dýchá, slyší, že je.

Zapsal na papír: „*Jsem potichu.*“

Byl, když zapisoval, že je potichu. Ticho neslyšel, přesto byl. Byl v podmínkách ticha i v podmínkách hluku, který sám vytváří.

Jestliže je v podmínkách hluku, který sám vytváří, tak by měl být i v podmínkách hluku, který sám nevytváří. Stůl, židle, tužka, papír nevytvářejí žádný hluk. Ovšem lednička v pravidelných intervalech hučí. Když lednička hučí, uvědomuje si on, že hučí, ale jen v okamžiku, kdy lednička začne hučet, jinak si neuvědomuje, že hučí, přivykne. Je schopen být s ledničkou a jejím hlukem.

Otevřel ledničku. Byla prázdná. Ovšem všiml si, že v místnosti, kde není světlo ani tma, je více světla, když je lednička otevřená. Nechal ji tedy otevřenou, posadil se ke stolu a zapsal: „*Svítím si ledničkou.*“

Seděl v místnosti, kde bylo více světla než tmy, a díval se na papír a na tužku a na stůl a do otevřené ledničky, která pěkně svítila a neustále hučela. Ale také chladila.

Po dosti dlouhé době zapsal: „*A je mi z toho zima.*“

Zavřel ledničku. Byl v místnosti, kde není světlo ani tma, a byla mu zima. Přistoupil k umyvadlu a otočil kohoutkem s teplou vodou. Podíval se přitom do zrcadla nad umyvadlem.

Stál a díval se na svůj odraz v zrcadle. Přemýšlel, jestli je jeho tvář dobrá, jestli on je dobrý.

Opláchl si obličej horkou vodou a posadil se ke stolu.

Zapsal: „*Jsem dobrý?*“

Otevřel kufr a vyndal špalík lipového dřeva. Zeptal se ho: „*Jsem dobrý?*“ Špalík lipového dřeva mlčel. Opakoval svoji otázku, i když bylo jasné, že špalík lipového dřeva ji nezodpoví.

Ovšem špalík lipového dřeva mu připadal dobrý. „*Jsem lepší než špalík lipového dřeva?*“ Zamýšlel se: „*Umím mluvit, umím psát, umím sedět, umím stát... jsem dobrý?*“

Položil se na lůžko, protože chtěl být dobrý právě pro to lůžko. Nevěděl zda je stejně tak dobrý i pro tužku, a tak vstal a vzal si tužku a položil se na lůžko a nevěděl, zda je stejně tak dobrý i pro papír, a tak vstal a vzal si papír a položil se na lůžko a nevěděl, zda je stejně tak dobrý i pro židli, a tak přisunul židli k lůžku a přisunul i stůl k lůžku a lůžko přisunul k ledničce a židli přisunul k ledničce a stůl přisunul k ledničce a držel tužku a držel papír a špalík lipového dřeva a nevěděl, zda je dobrý.

Napsal „*Dobrý den*“, aniž by věděl, zda je den a jestli je dobrý, aniž by věděl, jestli on sám je dobrý ve dne nebo v noci.

Ano, je dobrý, když píše „*dobrý den*“ a myslí tím den dobrý. Myslel-li by den špatný, psal by „*špatný den*“ a byl by to den špatný.

Je dobrý, když píše nebo říká „*dobrý*“ a myslí si „*dobrý*“. Psal-li by „*dobrý*“ nebo říkal „*dobrý*“ a myslel si „*špatný*“, byl by špatný. Psal-li by „*dobrý*“ a říkal „*špatný*“ a přitom si myslel „*dobrý*“, byl by špatný. Psal-li by „*špatný*“ a říkal „*dobrý*“ a přitom si myslel „*dobrý*“, byl by špatný.

Zapsal: „*Dobře to myslím, píšu a říkám.*“

V otevřeném kufru ležely ještě dvě láhve a dva spínací špendlíky. Láhve obě plné a špendlíky oba sepnuté. Jeden spínací špendlík připnutý k zadnímu polstrování kufru a druhý spínací špendlík připnutý k prvnímu spínacímu špendlíku. Otevřel jednu láhev a odepnul jeden spínací špendlík. Otevřel láhev, která byla nalevo od té láhve napravo, když se díval na kufr po směru otevírání jeho

víka. Spínací špendlík odepnul od spínacího špendlíku, který byl připnut k zadní straně polstrování kufru. Napil se z láhve a připnul si spínací špendlík doprostřed hrudi na zašlý už oděv. Tekutina v láhvi nebyla sladká a přímo kyselá taky ne. Spínací špendlík připnutý k jeho zašlému už oděvu mírně krabatil tento oděv a vytvářel vrásku od brady k rozkroku.

Podrbal se na bradě a poté i v rozkroku. Podrbal se znovu na bradě a znovu i v rozkroku, kdy sjel rukou trochu níž, až ke kořenu penisu. Podrbal se znovu na bradě a znovu i v rozkroku, kdy sjel rukou ještě trochu níž a uchopil svůj penis v dlani. Byl si jistý, že je muž.

Zapsal: „*Jsem si jistý, že jsem muž.*“

Ovšem v každé jistotě cítil díl nejistoty. Napil se z láhve tekutiny, která nebyla sladká a přímo kyselá taky ne a zapsal: „*Ovšem nemám žádnou jistotu.*“

Zvláštní je, že si byl jistý tím, že je muž, a zároveň už o tom pochyboval. Zřejmě však nepochyboval o tom, že je muž, ale o tom, co to znamená být muž.

Vzal láhev s tekutinou, která nebyla sladká a přímo kyselá taky ne, a úplně jistě se trefil do pusy. Napil se. Zavřel oči, když držel už láhev s tekutinou, která nebyla sladká a přímo kyselá taky ne, a úplně jistě se trefil do pusy. Napil se. Postavil láhev s tekutinou, která nebyla sladká a přímo kyselá taky ne, před sebe na stůl, zavřel oči, ruce dal za záda a trefil se do láhve nosem. Láhev se převrhla a vytékala z ní tekutina, která nebyla sladká a přímo kyselá taky ne.

Zapsal: „*Záleží na tom, jak uchopím to, co je kolem mě.*“

Vyndal druhou láhev z kufru a postavil ji vedle té převrnuté. Odepnul spínací špendlík od zadního polstrování kufru a připnul jej k špendlíku, který měl připevněný k zašlému už oděvu. Spínací špendlíky teď byly podobně sepnuty, akorát na jiném místě, a láhve stály na stole, jedna prázdná a druhá plná.

Připadalo mu to nespravedlivé. Spínací špendlíky byly k sobě sepnuty, teď na jiném místě. Dvě láhve stály vedle sebe, teď na jiném místě. Spínací špendlík, který byl přichycen k zadnímu polstrování kufru, teď visel přichycen k špendlíku, který byl předtím přichycen k špendlíku přichycenému k zadnímu polstrování kufru, a teď je přichycen špendlík předtím přichycený k zadnímu polstrování kufru k špendlíku, který je přichycen k jeho zašlému už oděvu. Stále přichyceni k sobě, na jiném místě, v jiném pořadí. Ale láhve, které předtím ležely jedna vedle druhé v kufru, teď stojí jedna vedle druhé na stole v pořadí, které se nezměnilo k pořadí uložení v kufru, kdy láhev nalevo od té láhve napravo stojí nalevo od té láhve napravo, jenže láhev nalevo je prázdná a láhev napravo je plná. Zapsal: „*Děje se i to, co nechci.*“

Byl si vědom, že stav nespravedlnosti, který pocítil, zapříčinil svým jednáním. Přece nemohl jinak. Byl-li by vypil prvně láhev, která byla napravo od té láhve nalevo, když se díval na kufr po směru otevírání jeho víka, byla by láhev nalevo plná a láhev napravo prázdná, teď stojící před ním. Je tomu naopak a bylo-li by to naopak, bylo by to stejně nespravedlivé.

Zapsal: „*Ovšem nemohu jinak.*“

Vypil obsah plné láhve s myšlenkou, že vyrovná tím stav. Seděl a díval se na prázdné láhve.

Doufal možná, že pocítí úlevu, ale bylo mu jasné, že něco je jinak.

Dost možná nešlo o přesun obsahu z láhvi do něho, ale o jakousi prázdnotu, kterou dvě prázdné láhve stojící před ním na stole vyjadřovaly. Dva spínací špendlíky sepnuté k sobě a připnuté k jeho zašlému už oděvu v jiném pořadí byly stále k sobě pevně sepnuty.

Postavil dvě prázdné láhve na ledničku a odepnul spínací špendlík od spínacího špendlíku, který byl přichycen k jeho zašlému už oděvu. Tento spínací špendlík přišpendlil na konec vrásky, jež se táhla k jeho rozkroku. Oddělil od sebe spínací špendlíky, které byly většinu času k sobě sepnuty. Vzdálenost neubírala jejich vzájemnosti. Odepnul tedy spínací špendlík od vrchní části jeho zašlého už oděvu a připnul jej opět k zadnímu polstrování kufru. Kufr zavřel a vzdálil se co možná nejdál. Stále však měl pocit, že tyhle dva spínací špendlíky k sobě patří. Zamyslel se a zapsal: „*Patřím k někomu?*“

Odepnul spínací špendlík od svého zašlého už oděvu a připnul ho opět k spínacímu špendlíku připnutému k zadnímu polstrování kufru.

Spínací špendlíky kdykoli byly odepnuty jeden od druhého, stále snad toužily být připnuty jeden k druhému, i když každý byl připnutý k něčemu, co kdykoli mohlo nahradit jeden ze spínacích špendlíků, ale nikdy to nebyl nějaký jiný spínací špendlík, a tím tedy nedošlo k úplnému nahrazení, i když každý ze spínacích špendlíků byl připnutý jinde. Byl-li by v místnosti, kde není světlo ani tma, ještě nějaký další spínací špendlík a on by dokázal připnout tento spínací špendlík k jednomu

ze svých spínacích špendlíků přesně tak, jak byly jeho dva spínací špendlíky připnuty k sobě, nebo dokonce nějak lépe, mohl jeden z jeho dvou spínacích špendlíků být pro ten druhý spínací špendlík zbytečný.

Byl rád, že má jen dva spínací špendlíky a může je libovolně přepínat jeden k druhému. Zřejmě mu přišlo samotné sepnutí se důležité.

Prolétl bezděčně očima místnost, kde není světlo ani tma, aby se ujistil, zda není v ní někdo, s kým by se mohl vzájemně spínat. Zapsal: „*Když nikdo tady není.*“

Posmutněl, ale doufal, že někde mimo tuhle místnost, kde není světlo ani tma, může být někdo, s kým by se mohl vzájemně sepnout.

Nasadil si klobouk a podíval se do zrcadla. Sundal si klobouk a podíval se do zrcadla. Nasadil si klobouk, podíval se do zrcadla a řekl: „*Ahoj, já nevím, kde jsem.*“ Sundal si klobouk, podíval se do zrcadla a řekl: „*Ahoj, já vím.*“ Nasadil si klobouk, podíval se do zrcadla a zeptal se: „*Kde tedy jsem?*“ Sundal si klobouk, podíval se do zrcadla a řekl: „*To nevím, ale vím, že to nevíš.*“ Nasadil si klobouk, podíval se do zrcadla a řekl: „*Já nevím taky, kdo jsem.*“ Sundal si klobouk, podíval se do zrcadla a řekl: „*Já vím.*“ Nasadil si klobouk, podíval se do zrcadla a zeptal se: „*Kdo tedy jsem?*“ Sundal si klobouk, podíval se do zrcadla a řekl: „*Jsi ten, kdo jsi, a proto jsi tam, kde jsi!*“ Nasadil si klobouk, podíval se do zrcadla a zeptal se, dosti podivně: „*Jsem... spínací špendlík?*“ Sundal si klobouk, díval se do zrcadla a mlčel.

Byla to dost zvláštní situace. Zapsal tedy: „*Uvědomuji si, že nejsem spínací špendlík.*“

Poznával sebe v místnosti, kde není světlo ani tma, a poznával místnost, kde není světlo ani tma. Místnost, kde není světlo ani tma, byla větší, než byl on. Špalík lipového dřeva byl menší, než byl on. Vešel se do místnosti, kde není světlo ani tma, ale špalík lipového dřeva se nevešel do něj, přestože chtěl, aby se do něj vešel. Snad ne pro špalík samotný, ale pro hlad, který pociťoval. Lipové dřevo nebylo možné kousat, ale bylo možné ho žužlat a olizovat. Akt převážně utěšující.

Olizoval špalík lipového dřeva v místnosti, do které se vešel špalík lipového dřeva a taky stůl i židle, tužka a papír, lednička, umyvadlo, lůžko, kufr, kabát, klobouk a několik láhví, dva spínací špendlíky, zrcadlo a on. Do špalíku lipového dřeva se vešel jeden brouk a možná mnohem víc brouků, ale spatřil jen toho jediného brouka a snědl právě toho brouka. Možné je, že ve špalíku lipového dřeva je mnohem víc brouků, a stejně tak je možné, že kolem něho je mnohem víc místností, kde není světlo ani tma, a v každé té místnosti je někdo jako on.

Vstal a šel ke dveřím.

Zatlačil na kliku. Nic se nezměnilo. Kliky se vrátila do stejné vodorovné polohy.

Bylo zamčeno. Prohlížel si mechanismus, který ho vpustil do téhle místnosti, kde není světlo ani tma, a věděl, že potřebuje klíč.

Dříve než se ho vydal hledat v kapsách kabátu, zapsal na papír: „*Chci-li být někde jinde, musím překonat překážku.*“

Kapsy kabátu byly prázdné. Tedy až na jednu, v které našel kartičku, kde stálo: „*Nikdy se muž nepovznáší výš, než když neví, kam ho jeho osud ještě zavede.*“

Pobavilo ho to a zapsal: „*Chci-li překonat překážku, musím vynaložit úsilí.*“

Zastrčil kartičku do kapsy u kalhot a zjistil, že klíč, který hledá, je v ní.

Vtipně zaznamenal: „*Mé úsilí je provázeno vyšším vědomím.*“

Zastrčil klíč do otvoru pod klikou a otevřel dveře do tmavé chodby. Šmátráním po zdi našel vypínač, ovšem světlo nesvítilo.

Neměl odvahu kráčet tmavou chodbou a vrátil se do místnosti, kde nebylo světlo ani tma.

Přemýšlel o tom, co je to odvaha a proč ji nemá. Dokonce ho napadlo prohledat místnost, jestli nenajde přece jenom trochu odvahy, ale nakonec jen zapsal: „*Nemám odvahu.*“

Seděl u stolu a věděl, že bez odvahy se nedostane z místnosti, kde není světlo ani tma, a stejně tak věděl, že se nějak musel dostat do místnosti, kde není světlo ani tma, tudíž už odvahu měl, ale teď zrovna ji nemá a nemůže se dostat z místnosti, kde není světlo ani tma. Z toho usoudil, že dřív nebo později opět odvahu mít bude, aniž by přesně věděl, co to odvaha je.

Zapsal na papír: „*Všechno má svůj čas.*“

Byl v místnosti, kde není světlo ani tma, a neměl mnoho povědomí o střídání noci a dnu nebo dokonce o proměnlivosti ročních období.

Dlouho se na sebe díval do zrcadla a poté zapsal: „*Měním se.*“

Nedokázal zcela přesně oddělit to, kým byl, když vkročil do místnosti, kde není světlo ani tma, od toho, kým je, když už je v místnosti, kde není světlo ani tma, ale věděl, že vkročil-li by teď do místnosti, kde není světlo ani tma, nebyl by stejný. Snad změnil se prodělanou zkušeností.

Tím, že byl sám se sebou v jedné místnosti. Tím, že sám sebe v té místnosti poznával. Tím, že poznával tu místnost.

Cítil najednou potřebu jít dál. Dokonce se mu to jevilo jako nutnost a odvahu, kterou dříve neměl, nacházel teď v sobě.

Odvaha připadala mu jako nějaká vnitřní síla. Připadal si silný, snad jen proto, že má něco, co neví, kde má a proč to má. Zapsal: „*Jsem silný.*“

Měl dost síly, aby opustil místnost, kde není světlo ani tma.

Zapsal: „*Jdu.*“

Nasadil si klobouk a oblékl kabát. Do kufru se dvěma spínacími špendlíky vložil špalík lipového dřeva a taky tužku a plnou láhev, která stála na ledničce. Byl připravený.

Přistoupil k papíru na stole a četl:

„Dobrý den. Sedím u stolu. Stojím u stolu. Jsem u stolu. Jsem. Čůráám do umyvadla. Poznávám. Upadl jsem. Uvědomuji si to. Ticho. Jsem potichu. Svítím si ledničkou. A je mi z toho zima. Jsem dobrý? Dobře to myslím, píšu a říkám. Jsem si jistý, že jsem muž. Ovšem nemám žádnou jistotu. Záleží na tom, jak uchopím to, co je kolem mě. Děje se i to, co nechci. Ovšem nemohu jinak. Patřím k někomu? Když nikdo tady není. Uvědomuji si, že nejsem spínací špendlík. Chci-li být někde jinde, musím překonat překážku. Chci-li překonat překážku, musím vynaložit úsilí. Mé úsilí je provázeno vyšším vědomím. Nemám odvahu. Všechno má svůj čas. Měním se. Jsem silný. Jdu.“

S odstupem už nerozuměl všemu zapsanému, ale snad pomáhalo mu samotné zapisování k pochopení toho, kým je a kde je. Možná, že za několik chvil už nebude vědět, co prožíval, ale to co prožil, je v něm navždy zaznamenáno.

Nechal papír na stole a odešel tmavou chodbou. Venku byla noc. Rezavá branka zavržala. Ohlédl se na dům za sebou. Nesvítilo se v jediném okně. V jediném okně nebyla úplná tma.

Dům plný místností, kde není světlo ani tma...

V.j.V.